

Mildamster Brêge

Colofon

Redactie:

Grietus Brouwer
Sietse van Dijk
Henk Hidding
Michiko Sugawara
Ab Slager
Lily Tola
Renske de Vries (lay-out)

Linoleumsnede voorblad: Jan ten Hoeve
Vormgever voorblad: Roelof Koster
Cartoon: Berend Krekt

Officieel orgaan van Plaatselijk Belang Mildam

Jaargang 4 - nr. 4

Verschijnt 4 x per jaar

Oplage: 325 stuks

Rekeningnr. Rabobank: 1099.61.005
t.n.v. Dorpskrant Mildamster Brêge

Wilt u reageren?

Dat kan per e-mail: DorpskrantMildam@gmail.com

òf schriftelijk:

Redactie Mildamster Brêge, p/a De Wissel 14, 8454 KT MILDAM

Inleveren kopij: vóór 15 november 2009

(± één vel A4-formaat; lettertype Times New Roman; puntgrootte 12)

INHOUDSOPGAVE

Colofon	1
Contactpersoon Plaatselijk Belang	3
Buurtcoördinatoren.....	3
Van de voorzitter.....	3
'Tusken wâld en wetter'	6
Cartoon.....	7
Interview met Klaas Woudstra	9
Afscheid van de redactie	12
Actie voor waterput op Zanzibar levert bijna € 1.300 op.....	14
Nieuwe inwoners.....	15
Waar-o-waar is dit plekje?.....	16
De bezorger van de Leeuwarder Courant	17
Sophocles zelf aan het woord	19
Waarom fietsen in Patagonië?.....	20
Verdwijnsiekte in Mildam en omstreken	23
Honden aan de lijn!	25
Baasjes voor Mike en Paco	25
Tjongerschool Mildam.....	26
W.A. Nijenhuischool Katlijk.....	28
De Reis van Sint Brandaan	30
Michiko	33
Nije Mildamster Merk (1).....	34
Nije Mildamster Merk (2).....	35
Programma 60+ soos Mildam-Katlijk.....	37
Pipernutemerke.....	38
Jeu de Boules vereniging 'De Blêde Boulers'	39
Gymvereniging Mildam in actie.....	40
Stratenvolleybaltoernooi weer succes.....	42
Computerleercentrum Nieuwehorne: Open dag.....	43
Herfstcursus 'Muziek met jonge kinderen'.....	44

Moderne elektronica

Zoals ABS, Airco en Tiptronic zijn voor ons geen enkel probleem!

Automobilbedrijf T. Mevius Mildam

Contactpersoon Plaatselijk Belang

Sietse van Dijk ☎ (0513) 63 60 66

E-mailadres: pbmildam@hotmail.com

Buurtcoördinatoren

Koene Bik, De Karn 19

Janny Jongedijk, Schoterlandseweg 33

Rykele Hoekstra, Schoterlandseweg 85

Piet Riemersma, Van Aylvalaan 22

Sietse van Dijk, Molenlaan 22

Ruth Samm, De Dobbe 27

Peter Dral, Weversbuurt 17

Willy v.d. Zee, Verzetslaan 23

Bruggelaantje/Milhoes/De Karn

Schoterlandseweg (west)

Schoterlandseweg (oost)

Van Aylvalaan/De Wissel

Molenlaan

De Dobbe

Yntzelaan/Weversbuurt

Verzetslaan

VAN DE VOORZITTER

'Het is weer voorbij die mooie zomer.' De eerste kastanjes zijn al gevallen. De spandoeken 'We gaan weer naar school' zijn opgehangen. Op de volkstuin worden de laatste boontjes binnengehaald. De Mildamsters zullen weer snel ontdekken, dat aan het klauwen van bleden niet te ontkomen valt. Het gewone dagelijkse levensritme is teruggekeerd'.

Wat de seizoenen betreft is er eigenlijk geen nieuws onder de zon. Geldt dit ook voor ons dorp? Mede, omdat het boek **'Tusken wâld en wetter'** van de persen is gerold, wil ik jullie even meenemen naar het jaar 1904. In het 'Nieuwsblad van Friesland' verscheen toen een kort gedichtje, dat met weinig woorden een aardige samenvatting van het dorp gaf:

*'Twa ryglen hûzen, mei in brede wei
foart oan 'e Tsjonger, mei in brêge er by.
Elts ein in tsjerke beide sonder toer,
Ien drokke merke foar keapman en boer.*

Is er niet meer te vertellen over ons dorp? Door 12 mensen is er ruim 8 jaar gewerkt aan 'de schetsen uit de historie van Mildam en Brongerga'! Hoe is het mogelijk om 248 bladzijden te schrijven over twee dorpen die slechts bestaan uit twee rijen huizen met 1 of 2 kerken en een jaarmarkt? 248 bladzijden bleken zelfs niet voldoende te zijn: er werd te elfder ure nog een aantal pagina's toegevoegd. Het is een **prachtig boek** geworden, waar we als dorp erg trots op mogen zijn!

Waar is het bestuur van PB de afgelopen maanden zoal mee bezig geweest en waar is ze zijdelings bij betrokken geweest?

- **Ooievaarsnest**

De voorbereiding van de herplaatsing van het ooievaarsnest is bijna rond. Het oude ooievaarsnest – aan de Mildamster kant van de Tjonger – was verrot en omgewaaid. Er is een nieuwe locatie gevonden.

- **Beschermd dorpsgezicht Oranjewoud**

Twee leden van PB hebben een bijeenkomst bijgewoond, die vooral ging over hoe men de financiën op orde houdt wanneer men een gebied wil beschermen tegen veranderingen.

- **Hondenpoep**

Er is contact opgenomen met Staatsbosbeheer om duidelijkheid te krijgen over waar honden vrij mogen lopen en waar niet (zie ook pagina 25 van deze krant).

- **Himmeldei**

Op de vrijdag vóór Pasen waren er geen ouders beschikbaar om de jeugd te begeleiden; er werd dan ook besloten de himmeldei niet door te laten gaan in Mildam. Bovendien was er nauwelijks zwerfvuil te vinden, een compliment aan een ieder! Houden zo.

- **Mededelingenbord van PB**

PB ontving een brief van de gemeente dat ons mededelingenbord destijds illegaal geplaatst is en dat we alsnog een bouwvergunning zouden moeten aanvragen. Inmiddels is het bord gelegaliseerd.

- **BMX skateparkje**

PB ontving van een van de jongeren een schets met een plattegrond voor een skatebaan in het stukje bos naast de ijsbaan. S.B.B. wil helaas aldaar geen bomen kappen.

- **Erfgoedcentrum in oprichting**

De werkgroep Oud-Mildam heeft besloten al haar materiaal over te dragen aan het erfgoedcentrum, zodra dit centrum in Heerenveen operationeel is.

- **Samenwerking met PB Katlijk**

Tijdens een gezamenlijke vergadering van PB Mildam en PB Katlijk is met elkaar van gedachten gewisseld over uitbreiding van gezamenlijke activiteiten. Een aantal mogelijkheden is geïnventariseerd. Mocht u zelf ideeën hebben die betrekking hebben op een intensievere samenwerking met Katlijk, laat het ons weten. Een volgende keer hoop ik iets te kunnen schrijven over de verdere plannen van deze samenwerking.

- **Website Mildam**

Jaap de Jong, onze vrijwillige webmaster, wil zijn werkzaamheden graag overdragen aan iemand anders. Met de heer Toering is een gesprek gevoerd over de mogelijkheden om met een eenvoudiger systeem de website up-to-date te houden. Voor de ombouw naar zo'n systeem zal hij een offerte sturen aan PB.

- **Dorpsvisie (project plattelandsvernieuwing)**

Een aantal leden van het bestuur heeft deelgenomen aan een tweetal bijeenkomsten van de gemeente, waarbij aan de hand van praktijkvoorbeelden duidelijk is gemaakt op welke wijze we het beste de actiepunten van de dorpsvisie ter hand kunnen nemen. Er werd met name gewezen op mogelijkheden van samenwerken met andere dorpen en de mogelijkheden van ondersteuning door diverse organisaties. Op 19 juni jl. mochten we de verzamelordner met 11 dorpsvisies in ontvangst nemen.

Mildam heeft **26 actiepunten** opgenomen in haar **dorpsvisie**. De komende maanden gaat het bestuur met de actiepunten aan de slag. Vermoedelijk kan het bestuur niet alle actiepunten zelf ter hand nemen en zal waarschijnlijk ook een beroep doen op de leden van de werkgroepen die destijds de visie tot stand hebben gebracht.

- **Landinrichtingsproject Oranjewoud-Katlijk**

In 1992 werd het startconvenant getekend. In oktober a.s. zal de schop de grond ingaan. De landinrichting van deze eerste fase is in goed overleg met PB Katlijk en de omwonenden tot stand gekomen.

- **Bewegwijzering**

De huidige borden zijn niet meer volledig en ze zijn bovendien nodig aan vervanging toe.

Er is een geheel nieuw ontwerp gemaakt in frisse kleuren. Met een tweetal bedrijven is contact opgenomen Van één is al een offerte ontvangen. Het bestuur is erg enthousiast.

Er wordt nog contact gezocht met Katlijk om na te gaan in hoeverre er enige uniformiteit in de borden kan worden aangebracht.

- **Stichting Meyledam**

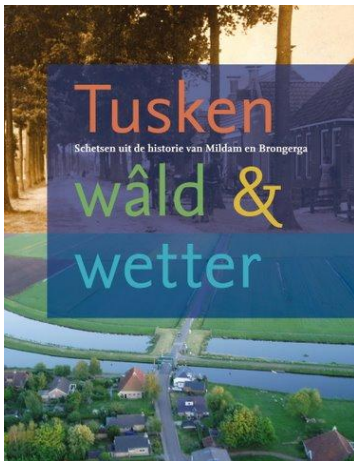
Om diverse redenen is – in goed overleg met PB – besloten om de werkgroep Oud-Mildam t.z.t. op te heffen en de verdere voortgang en de afwikkeling van het boek over te dragen aan de Stichting Meyledam. Een van de leden van PB zal zitting nemen in het bestuur van de stichting in oprichting.

Bauke Visser

Op 24 september a.s. komt **GPTV** in **Mildam** voor een **interview** vanwege de uitgave van het boek 'Tusken wâld en wetter'. Het interview vindt 's morgens om 9.30 uur plaats in 'It Alde Tsjerkje'. Mildam wordt dan op de kaart gezet.

(GPTV kunt u [waarschijnlijk] bekijken op de tv-zender die volgt op Omrop Frylân).

TUSKEN WALD EN WETTER

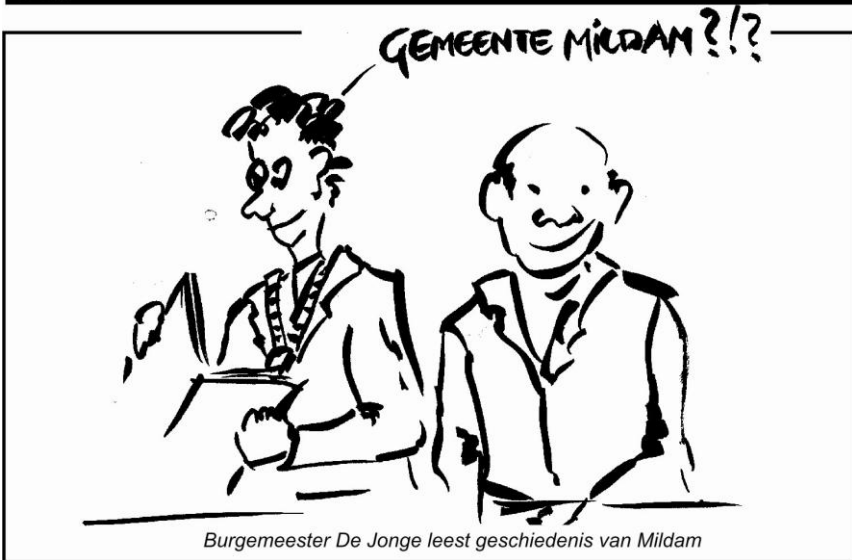
Na jaren van sneupen en schiften, zet op zaterdag 26 september a.s. de werkgroep 'Oud-Mildam' de kroon op haar werk met de presentatie van het boek 'Tusken wâld en wetter, schetsen van de historie van de dorpen Mildam en Bongerga'. Het eerste exemplaar zal op die dag om 14.00 uur in Hof van Schoterland te Mildam worden aangeboden aan burgemeester drs. Peter de Jonge van Heerenveen.

Tijdens die bijeenkomst zullen ook de sponsors en degenen die een boek bij vóórinschrijving hebben besteld, hun exemplaar in ontvangst kunnen nemen.

Waarom juist nu dat boek over Mildam? Mildam is een klein, maar mooi dorp gebleven; het ligt prachtig tussen de bossen van Oranjewoud en de vallei van de Tjonger. In de loop van de jaren is er veel veranderd en vernieuwd, talloze huizen zijn afgebroken of gemoderniseerd, de bomen langs de Schoterlandseweg zijn gekapt, de middenstanders zijn vertrokken en van alle boerenbedrijven zijn er nog maar twee over.

BK OIX

De Blêdeklaower

Maar hoe was het ook al weer? Dát wil de werkgroep nu laten zien met dit boek. Als je de geschiedenis van je dorp kent, weet hebt van het wel en wee van de bewoners, geeft dat een band met die plaats. Het dorp gaat voor je leven.

En over dat dorp moet niet te gering worden gedacht: rond 1900 waren er onder andere twee bakkers, een fietsenmaker, een smid, twee kooplieden en een klompenmaker. Verder kon je er nog je schoenen laten repareren en waren er maar liefst 25 boerderijen. In 1645 was er al een brouwerij en de herbergen ontbraken toen evenmin... Al heel lang is het een centrumplaats voor de wijde omgeving.

Ver vóór die tijd was de streek trouwens al bewoond. In de Middeleeuwen kunnen we al spreken van een dorpsgemeenschap met een vaste kern. Maar nog veel eerder zwierven hier jagers en verzamelaars rond op de hoger gelegen zandgronden.

Het boek besteedt ook aandacht aan het ontstaan van het landschap en waarom Mildam als enig dorp direct aan de Tjonger ligt. Uiteraard wordt ook het rijke verenigingsleven belicht, de kerken, de scholen en hoe men hier vroeger leefde. Het dorp, dat eeuwenlang genoeg had aan zichzelf en de directe omgeving, sloeg zijn vleugels uit met de komst van de fiets en later de auto. De horizon kwam plotseling verder weg te liggen en dat had vele en belangrijke gevolgen. Daarover gaat dit boek. Degene, die nú door Mildam loopt en even als het ware door de nieuwbouw heen kijkt, krijgt met dit boek een historisch vergezicht.

Dit is een boek om te hebben: 280 pagina's en meer dan 300 afbeeldingen! Mocht u het nog niet hebben besteld, dan kan dit natuurlijk alsnog. De kosten bedragen € 30,-. U bent van harte welkom tijdens de presentatie op 26 september van 14.00 tot 17.00 uur; dan kunt u het boek alsnog kopen.

Nadere informatie bij G. Brouwer
Milhoes 1, 8454 LA MILDAM
☎ (0513) 64 69 56 of cunera@chello.nl

'Tusken wâld en wetter'

Bestellen ☎ (0513) 64 69 56
of kopen/afhalen op 26 september a.s.
van 14.00 tot 17.00 uur in
Hof van Schoterland!

Interview met Klaas Woudstra

In het kader van het verschijnen van het boek 'Tusken wâld en wetter' heb ik met Klaas Woudstra, één van de samenstellers van het geschiedenisboek, gesproken. Klaas Woudstra is een oud-onderwijzer, hij heeft les gegeven aan de basisschool en het vak aardrijkskunde aan VMBO-klassen onderricht. Het kwam goed uit, dat hij met de VUT ging, zo kon hij meer tijd besteden aan het boek over Mildam.

Klaas Woudstra woont al jaren in De Knipe, maar hij voelt zich noch Knypster noch Heerenveener, nee, hij ziet zichzelf als Oud-Mildamster. Zijn vader Jan was hoofd van de school in Mildam en had een groot fotoarchief; deze foto's heeft Klaas later gekregen.

In 2000 heeft de AFUK (de Algemene Fryske Ûnderrjocht Kommisje) geld beschikbaar gesteld voor boekjes, die de dorpsgeschiedenis van Friese dorpen belichtten. Met de foto's van Jan Woudstra en andere Mildamsters werd toen een **prentenboekje** gevuld. Dit moest op vrij korte termijn en het beschikbare aantal bladzijden was beperkt (oplage van de sponsor AFUK). Dus, toen het prentenboekje klaar was, bleef er een onvoldaan gevoel; dit smaakte naar meer.

In 2002 heeft Plaatselijk Belang Mildam de samenstellers van het 'Prentenboek Mildam' verzocht, zich in de geschiedenis van Mildam te verdiepen; een 'echt' geschiedenisboek uit te geven. Ietwat aarzelend kwam dit op gang. Pas na de grote opkomst aan de reünie van het eeuwfeest in 2004 kregen de redacteurs de smaak echt te pakken: het bleek, dat er nog heel veel mensen in Mildam geïnteresseerd waren. Toch waren de foto's het uitgangspunt; waren die er niet geweest, dan was er nooit een boek verschenen.

Twaalf mensen hebben aan het boek meegewerkt, waaronder veel (oud)-Mildamsters. En nu, na goed vijf jaar, is de klus geklaard. De schrijvers vinden dat het boek mooi geworden is, maar ze pretenderen niet dat het volledig is; daarvoor is een boek toch weer te beperkt.

Er is in die meer dan vijf jaar van onderzoek een groot archief opgebouwd en zodra het boek uit is, gaat dit archief naar het museum Willem van Haren, waar een ieder het kan inzien.

Klaas Woudstra heeft overduidelijk met veel plezier aan het boek gewerkt. Toch was het eerste wat hij mij toevertrouwde: "We hebben het niet goed aangepakt! We hadden van tevoren een deadline moeten stellen - dan en dan moet het af. Nu was het vaak zo, dat we naar Tresoar (Fries historisch en letterkundig centrum in Leeuwarden) gingen als het slecht weer was; was het weer mooi, dan gingen we liever fietsen of andere dingen doen en dan schiet zo'n boek niet op, dan duurt alles te lang." En helemaal tegen het eind liep het boek nog eens extra vertraging op, doordat alle foto's opnieuw ingescand moesten worden; was dat niet gebeurd, dan waren er alleen maar postzegelgrote foto's te zien geweest!

Het **boek** bevat **280 bladzijden** in **full colour** en de teksten belichten de historie van Mildam van de vroegste tijden tot ca. het jaar 2000. Bij de voorintekening voor het boek bleek de interesse uit Mildam beperkter dan vanuit de rest van het land, maar 35%-40% van de Mildamsters heeft tot nu toe een boek besteld. Maar ook voor 'nieuwe' Mildamsters kan het boek interessant zijn, het kan soms als verklaring dienen waarom de dingen zo zijn als ze zijn.

Dan komen de drukproeven op tafel en Klaas is zichtbaar trots op het mooie boek, de authentieke documenten en de foto's: "Kijk, al die bomen langs de Schoterlandseweg!

Ja, vroeger was Mildam een heel romantisch klein dorpje! Maar de mensen hadden geen centrale verwarming en toen die bomen gekapt werden scheelde dat enorm in temperatuur, dus bijna iedereen was er heel blij mee!"

De schrijvers hebben hun onderzoek grondig aangepakt: vaak wordt b.v. 1408 genoemd als eerste vermelding van Mildam, maar probeer je dat in de archieven te vinden, dan blijkt het om een ander dorp te gaan.

De eerste keer dat Mildam (toen nog Meylendam) genoemd wordt, is in 1523, toen een inwoner uit Brongerga een stuk land aan iemand uit Mildam verkocht. Ja, **Brongerga**: daar hoorde Mildam vroeger bij; deze plaats was toen veel belangrijker dan Mildam. Toch krijgen we een breed beeld van het leven in vroegere tijden, onder andere ook door "de verslagen van de rechtbank; dat levert een schat aan informatie over de toenmalige tijd op!"

Hoewel Klaas kritiek over het algemeen nuttig vindt en graag hoort, zodat dingen verbeterd kunnen worden, is dat met het geschiedenisboek toch een beetje anders. Het boek is gepubliceerd, er kan niets meer aan veranderd worden. De redactie heeft haar best gedaan het boek voor iedereen toegankelijk te maken. De tekst is degelijk geresearcherd en accuraat, maar wel zo geschreven, dat ook niet-wetenschappers het boeiend zullen vinden. Daarnaast staan er meer dan **300 foto's** in en de **lay-out** van de Mildamster **Roelof Koster** plaatst het geheel in een mooi kader. Tijdens de presentatie van het boek op 26 september a.s. in het Hof van Schoterland kunnen bestelde boeken afgehaald worden en kan een ieder ook in de vrije verkoop een exemplaar bemachtigen. Daarna kunnen boeken bij de leden van Plaatselijk Belang Mildam verkregen worden.

Op mijn vraag, of hij na het verschijnen van het boek niet in een zwart gat zal vallen, lacht hij. "Nee, ik heb nog veel achterstallige dingen te doen en wil ook van andere leuke dingen genieten. Maar nu het boek klaar is, is voor mij het hoofdstuk Mildam afgesloten."

Lily Tola

1927

Alles weten van Mildam? 'Tusken wâld en wetter' Tel. (0513) 64 69 56

REDACTIE

Afscheid van de redactie

Onlangs heb ik besloten uit de redactie te stappen, hoewel me dat erg spijt, maar mijn gezondheid laat het niet meer toe. Omdat mijn ziekte - ALS - vrij onbekend is, wil ik een stukje schrijven om hier wat meer duidelijkheid over te geven. Verder ook een kort interview dat we onlangs gaven op Wereld ALS Dag.

Wat is A.L.S.

Amyotrofische Lateraal Sclerose (ALS) is een ziekte van de zenuwcellen die de spieren aansturen. Deze zenuw-/spieraandoening, ook wel neuromusculaire aandoening genoemd, leidt tot het onvoldoende functioneren van de spieren. Dat komt doordat de motorische zenuwcellen in het ruggenmerg en het onderste deel van de hersenen - de zogenaamde hersenstam - afsterven. Hierdoor komen de signalen vanuit de hersenen niet meer aan bij de spieren en gaan de spieren langzaam verslappen.

Verloop en oorzaak

De ziekte veroorzaakt meestal geen pijn en tast het verstand niet aan. Ook blijven de zintuigen (gevoel, smaak, gezicht, reuk en gehoor) doorgaans intact, evenals de werking van darmen en blaas. Wel worden geleidelijk aan steeds meer spieren aangedaan, behalve de hartspier. Het uitvallen van de ademhalingspijpen is meestal de oorzaak van het overlijden van iemand met ALS. De gemiddelde levensverwachting van een ALS-patiënt is slechts drie tot vijf jaar.

De exacte oorzaak van de ziekte ALS is nog niet bekend. Evenmin bestaan er medicijnen die de ziekte kunnen stoppen of genezen.

Interview gegeven op Wereld ALS Dag.

'Ik had al lange tijd last van mijn voet en enkel. Maar na vele onderzoeken kreeg ik telkens te horen dat er niets aan de hand was. Intussen liep ik al met een stok en een rollator en dat ging steeds moeilijker. Na MRI-scans, botscans en een ECG werd ik uiteindelijk doorverwezen naar een neuroloog in Utrecht bij het UMC en hij gaf de diagnose ALS. Die kwam hard aan, hoewel we de ziekte ALS al op internet ontdekt hadden. Gelukkig zijn mijn man en ik allebei positief ingesteld. ALS hebben we samen.

Ik hou erg van zilver smeden; dat doe ik graag zolang het nog kan. Intussen doe ik nog wat redactiewerk voor de dorpskrant en de huiskrant van het zorgcentrum. Inmiddels zit Ik in een elektrische rolstoel, deze is nu een onmisbaar hulpmiddel. Ook hebben we een rolstoelauto geleased bij Lucky Sale in Kaatsheuvel en dat is een geweldige uitkomst. Nu kunnen we weer samen weg. De auto zakt en ik rij er zelf met mijn rolstoel in.

Mijn man moet iedere maand een week naar Turkije voor zijn werk. Ik ga die dagen naar een zorgcentrum. We hebben thuiszorg en een werkster. Verder is het altijd net een zoete inval bij ons thuis. Helaas worden mijn armen en stem nu ook wat minder. Het is iedere keer weer een stapje achteruit. We hebben een heerlijk huis, waar alles is aangepast, en een geweldige tuin. Daar genieten we elke dag van. Wel jammer is dat onze familie in Australië woont. Wij hebben het heerlijk samen in Nederland, zitten veel buiten als het weer het toelaat en genieten zoveel mogelijk van elkaar en de kinderen, zolang dat nog kan.'

Dorothy Vel

De redactie bedankt **Dorothy** voor haar bijdragen, de plezierige samenwerking en haar gastvrijheid!

Ook **Greetje Bakker** verlaat de redactie. Zij was anderhalf jaar lid van de redactie maar verlaat deze nu vanwege een uitbreiding van haar baan. Bedankt Greetje en veel plezier in je werk!

Actie voor waterput op Zanzibar levert bijna € 1.300 op.

Afgelopen juli zijn **Pytsje Mevius** en **Roeland Hoekstra** op werk-vakantie in Tanzania geweest. Tijdens de laatste dagen van deze reis hebben zij pastor Khalfan uit het dorpje Chuini ontmoet. "Een bijzondere man", vonden ze. Hij vertelde dat er in het dorpje geen schoon drinkwater beschikbaar is. Daar wilden Pytsje en Roeland iets aan doen en daarom hebben ze op 29 augustus jl. een autowasactie gehouden.

Op de foto ziet u Pytsje met haar teamgenoten Roeland, Tjeerd, Alex, Ruud en Gerard. Ze hebben samen deze dag meer dan 100 auto's gewassen!

Het geld dat ze daarmee hebben verdiend, gaat naar Zanzibar, een eiland voor de kust van Tanzania. Het wordt besteed aan het slaan van een **waterput**.

Wanneer u ook graag aan dat goede doel had willen bijdragen, kunt u alsnog een bedrag storten op rekening nr: 8850236 t.n.v. P. Mevius Mildam onder vermelding van 'Waterput voor Afrika'.

Een heleboel handen aan de auto

Haven van Zanzibar, januari 1977

Huismerkonderdelen

Nét zo goed en veel voordeliger

Automobilbedrijf T. Mevius MILDAM

NIEUWE INWONERS

In diverse huizen in Mildam zijn nieuwe of andere bewoners gekomen:

Bruggelaantje 3

Michiko Sugawara

(Zij woonde eerst aan de Schoterlandseweg)

De Dobbe 17

Germ van het Meer

Schoterlandseweg 97

Dhr. B. van Rees en partner

Schoterlandseweg 101

Fam. E. Boeve

Yntzelaan 19

Fam. A. Fischer

(Zij woonden eerst aan de Schoterlandseweg)

Waar-o-waar is dit plekje?

De foto van de vorige keer: hierop stond het laantje afgebeeld, dat van de Marijkemuoiwei naar de Belvédère (uitkijktoren) loopt. U mag niet over dit laantje naar de Belvédère lopen, want het is particulier eigendom.

De nieuwe foto's, twee stuks deze keer:

Foto 1

Foto 2

Foto 2 ziet er wat merkwaardig uit. Net of het gebouw achterovervalt. Dat krijg je wanneer je te dicht bij een gebouw staat en toch probeert het 'helemaal' op de foto te krijgen. Overigens is dit met een **fotobewerkingsprogramma** wel weer recht te zetten. Het lijkt ook of de verticale balken een beetje krom lopen. Schijn bedriegt. Het is een lensfout die optreedt wanneer je met uitgezoomde lens (onder een grote hoek) een foto maakt van een rechte lijn. Hoe beter de lens, hoe minder dit effect zichtbaar is.

De stand van de ladder:

Maaïke Holtrop	4p
Pietsje Koen	3p
P. Balstra-Van Essen	1p

De **nieuwe** foto's zijn weer ín of in de buurt van Mildam gemaakt. Herkent u de plekjes, mail dan het adres of een omschrijving van de plekjes naar: DorpskrantMildam@gmail.com

Oplossingen kunt u ook schriftelijk inleveren bij: Sietse van Dijk, Molenaar 22, Mildam.

De oplossingen kunnen tot uiterlijk **6 weken** na het verschijnen van de krant bij ons worden ingeleverd.

Sietse van Dijk

INTERVIEW

De bezorger van de Leeuwarder Courant

Wie is de bezorger van de Leeuwarder Courant? Vroeger was het Uilke Jongedijk, tegenwoordig is het de Griek die bij Bauke en Truus Visser woont. De Mildamster Brêge, gedreven door nieuwsgierigheid van de redactie, vroeg en kreeg een interview met hem.

Hij heet Sophocles Trifonides en is vernoemd naar zijn grootvader van vaders kant. Deze tak van zijn familie komt uit het gebied Pontos in het noordoosten van Turkije. Daar woonden vele eeuwen Grieken, die in het begin van de twintigste eeuw gedwongen werden te verhuizen naar Griekenland. Om de band met het oude Griekenland te benadrukken werden de kinderen er wel bedeed met klassieke namen.

Behalve tijdens het bezorgen van de krant hebt u Sophocles kunnen ontmoeten op het stembureau in het Trempunt bij de Europese verkiezingen. "Stemmen is ingewikkeld geworden," zegt Sophocles. "Je mag overal stemmen, maar je moet legitimatie bij je hebben." Sommigen komen met de auto en hebben, tot zijn verbazing, zelfs geen rijbewijs bij zich; die rijden dus ook zonder rijbewijs!

Sophocles **houdt van autorijden**. Hij heeft tegenwoordig een Suzuki Alto, BPM-vrij en bijna(?) geen wegenbelasting. Goedkoper kun je niet rijden. Het verbruik is ongeveer 4,8 liter per 100 kilometer. Hij gebruikt de auto voor ritjes naar de bibliotheek en voor excursies van enkele uren naar een rustig plekje, om daar de krant te lezen en dan weer terug te rijden. Het doel van deze excursies is niet het rustige plekje om de krant te lezen, nee, het doel is de reis, het onderweg zijn.

Sophocles weet niet hoe lang hij deze auto wil gebruiken. "Tsja", zegt hij, "ik weet niet hoe lang ik zal leven. Zie je, ik rook en het kan zo maar afgelopen zijn. Roken is zo ongeveer het enige pleziertje dat ik heb. Ik drink geen alcohol meer, maar 1 x per week rook ik een sigaar! Vroeger goedkope, tegenwoordig havanna's uit Cuba."

Vanaf november 1995 is hij lid van **jeu de boules club**. Het is volgens Sophocles een spel om de geest te oefenen. Golf zou misschien ook wel leuk kunnen zijn. Hij speelde ooit één keer golf in Canada. Sport interesseert hem verder niet. "Ik kan alleen over jeu de boules praten, want dat beheers ik," zegt hij.

Hij hoeft het interview niet terug te lezen. "Je moet zorgvuldig zijn met wat je zegt." Tijdens het **kolonelsregime in Griekenland** (ca. 1967) kwam de BBC langs om de machthebbers te interviewen. De hoogste baas, Papadopoulos zei niets, zijn collega Patakos hield ervan te praten en hij praatte. De volgende dag wilde hij het interview inzien en bepaalde dingen, die hij gezegd had, schrappen. De teksten waren echter al naar Engeland en er kon niets meer worden veranderd! Patakos had wel vaker domme praat. Zo verklaarde hij bij een bezoek aan een eiland waar de mensen klaagden over de toestand daar: "Jullie hebben het goed, jullie vrouwen zijn allemaal dik!"

Sophocles was tijdens de **dictatuur** een schooljongen. Pas jaren later kwam hij tot het inzicht dat de junta fout was; toen hij hoorde hoe het er eigenlijk in het land aan toe ging onder de kolonels. De kolonels beheersten de radio en daardoor ook de politieke ideeën van veel mensen. Kranten die onwelgevallige berichten brachten, werden opgeheven. Moeder mocht geen liedjes van Theodorakis zingen. Iemand kon je om een wisselkaartje aangeven bij de politie. Dan verdween je voor lange tijd en werd je geslagen. Wat je vervolgens ook zei, het hielp niet, ze bleven slaan. Na de dictatuur kreeg hij communistische sympathieën. Hij bezocht ook het Cuba van Castro en leerde daar de sigaren kennen.

Na de middelbare school ging Sophocles naar de horecaschool en ging daarna werken in de schoenwinkel van zijn vader in Piraeus, de haven van Athene. Na een aantal jaren in de schoenwinkel vond hij het leven uitzichtloos worden; hij wilde meer, studeren. Hij ging **op reis** in Europa om een studieplek te vinden. In Griekenland waren er voor hem geen mogelijkheden.

Hij bezocht o.a. Duitsland, Zwitserland en Noorwegen, maar in Nederland, het land met de prettigste mensen, kon hij terecht. In het noorden, daar is het aangenaam rustig. Zijn vader vond dat hij ook wel naar China kon gaan. Maar daar is het te druk.

Hij ging **studeren** in **Groningen**: Griekse taal en letterkunde. Daarin heeft hij nu ook zijn werk. Hij werkt als vertaler, Nederlands-Grieks, maar ook Engels-Grieks. Eigenlijk heeft hij weer een winkeltje. Als hij niet werkt, zit hij het liefst met boek of krant. De beste krant vindt hij overigens het Financieel Dagblad. In die krant gaat het tenminste over wezenlijke zaken! De tv mag wel weg.

In Mildam is het leven beter dan bij zijn ouders in Griekenland, waar hij geregeld komt met Bauke en Truus. Het enige wat hij hier mist, is zwemmen in zee. De Noordzee is hiervoor niet geschikt. Op vakantie zoekt hij helder zeewater met een aangename temperatuur.

“Hoe houden jullie het hier in Mildam het hele jaar vol met dit weer.”

Henk Hidding en Wiebe Nijluning

Sophocles zelf aan het woord

Oud maar springlevend

De Europese verkiezingen waren voor vele kiezers een terugsprong in de tijd. Twee oude bekenden, het **rode potlood** en zijn maatje het **blanco stembiljet**, keerden uit het hiernamaals terug.

Voor sommige kiezers was dat een aangename verrassing. Beter dan de onpersoonlijke computer. Voor anderen weer een ouderwets gedoe. Zeker als ze het gemak van de stemmachines gewend waren. En dat was het geval niet alleen voor vele kiezers, maar ook voor de meeste stembureauleden.

Die laatsten moesten na sluiting van de stembureaus even doorbijten. Het was een lange dag/nacht de dag van de Verkiezing van het Europees Parlement. Maar toch niet minder gezellig.

De ‘turver’

Waarom fietsen in Patagonië?

Altijd al zag ik foto's van fietsers door de pampa's, de grote vlaktes in het zuiden van Argentinië en Chili met op de achtergrond de met sneeuw bedekte toppen van de Andes. Ik had de geschiedenis van de reis van Magelhaes (1520) rond de wereld én van Charles Darwin, die met het schip de Beagle langs Vuurland voer (1832), gelezen. Ik was geboeid geraakt.

In de Andes heb je de prachtige natuurreservaten van het berggebied Torres del Paine en het Parque de Glacieres (300 km lang gletsjerpark): het grootste ijsveld na Antarctica en Groenland. Deze parken zijn via de pampa's te bereiken.

Dan is er nog de Carretera Austral: een weg van 1200 km lengte, door Chili aangelegd ten tijde van en in opdracht van dictator Augusto Pinochet (aan de macht van 1976 tot 1983).

En ik had 6 winterseizoenen Spaanse les gevolgd. Een groot aantal beweegredenen om in deze gebieden te gaan fietsen. Met reisgenoot en ex-collega Theo Kompaan heb ik in december 2008 en januari 2009 in Patagonië gefietst, op een mountainbike.

Route

De pampa's met de natuurparken en de Carretera Austral konden we met elkaar verbinden via een bootoversteek van 4 uren. Dit leverde een traject op van totaal 2500 km waar we onze krachten op konden loslaten gedurende twee maanden.

Die bootoversteek maakt een enorme omweg onnodig. Wel moet je, om bij de boot te komen, een 25 km stuk trekkingpad afleggen, inclusief 2 km omhoog door een bos, waar niet gefietst kan worden. De bagage kan hier met paarden worden vervoerd. Al met al een avontuur apart.

De Carretera is 4 à 5 maanden per jaar, in de zomer (nov. t/m maart), berijdbaar. Dit alles vergde de nodige voorbereiding en planning.

Geschiedenis

Waar Magelhaes in 1520 met zijn schip door de doorgang tussen het vasteland van Zuid-Amerika en Vuurland zeilde, staken wij de Straat van Magelhaes per veerboot over in 20 minuten! Magelhaes noemde dit gedeelte van Zuid-Amerika Patagonië (zoiets als 'land van grote voeten'), omdat de mensen daar zo reusachtig groot waren.

Patagonië strekt zich uit vanaf de 41^e breedtegraad (Rio Colorado) tot Kaap Hoorn op de 55^e breedtegraad. Ten zuiden van de Straat ligt dus het eiland Vuurland dat ook bij Patagonië wordt gerekend. Vuurland dankt zijn naam aan het feit, dat Magelhaes vanaf zijn schip zag dat de indigeno's overal kampvuurtjes brandden...

Indigeno's (= de inheemse bevolking)

Blanke avonturiers, uitgenodigd door de Argentijnse regering zich te vestigen in Argentinië, hadden in de 19^e eeuw veel land nodig voor hun schapenteelt. De gebiedsuitbreiding bracht de inheemse bevolking in het nauw. De indigeno's werden gedood door de uit Europa afkomstige overheersers, maar ze stierven ook aan besmettelijke ziekten.

De inheemse bevolking was gehuld in huiden van guanaco's (op lama gelijkende dieren) en ze smeerden zich in met zeehondenvet. De kleding, die ze van sommige blanken kregen (er waren ook barmhartige Europeanen, die dachten de indigeno's beter tegen de kou te beschermen), bevatte bacteriën, waartegen de inheemse bevolking niet bestand was. Uiteindelijk leidden deze factoren tot het uitsterven van de inheemse bevolking. De laatste indigeno (100% Patagoniër) is onlangs overleden.

Stukje uit verslag over de pampa's

"Nog steeds storm tegen, noordwaarts gaande. Na 25 km de grens in San Sebastian (Argentijnse kant) bereikt in 2½ uur. Daarna westwaarts pal tegen de storm in naar San Sebastian (Chili).

Razende storm in 'niemandsland' (net als in DDR-tijden) van Argentijnse naar Chileense grens: 15 km

in 3½ uur tijd! Als je van de weg afwaaide, moest je proberen recht tegen de wind in weer te starten. Vaak waaide je naar links of naar rechts opzij en laveren kon hier niet..."

Stukje Carretera Austral

1200 km lange weg, aangelegd door Pinochet, uit strategische overwegingen. Chili leefde vaak in onmin met Argentinië. De troepen van Chili zouden over deze weg snel zuidwaarts kunnen worden verplaatst. Het wegdek van deze Carretera bestaat uit **ripio**: verharde ondergrond bedekt met grind van 0 tot 5 cm dikte. Lopend door West-Chili, variërend van 0 tot 1000 meter hoogte, meestal behoorlijk heuvelachtig.

Sfeerbeeld: "Na een klim van 4 km denk je, boven aangekomen, dat je nu fijn freewheelend naar beneden kunt gaan, maar helaas, het wegprofiel is wasbordachtig en het grind is hier 5 cm dik. Het gaat niet harder dan 8 km per uur. Het hobbelt enorm en als je niet bijremt, trilt je volledige bagage van de fiets af..." "Luuk, het hoeft niet hoor, dit fietsen, je doet het jezelf aan", hoor ik mijn moeder zeggen.

Contact met de bevolking

- Met een Chileense jongedame; zij wilde graag Engels in de praktijk oefenen en ik Spaans en we spraken af dat zij alleen Engels mocht spreken en ik Spaans. Van dit oefenen werd ik hartstikke moe in mijn kop, maar het was leuk...

Zij had een positiever beeld van Pinochet dan ik. Ik heb tegen haar gezegd: "Kijk maar eens op de website Wikipedia, wat die over Pinochet te melden heeft..."

- Wedstrijdje houthakken met een Chileen; hout voor het fornuis; de keuken is het centrum van het huis. Er wordt gekookt en alleen daar is verwarming. We aten enkele keren mee met de pot en dan ontstond een gesprek. Bij het houthakken won Chili dik op punten van Nederland...

Mijn reisgenoot zei dat het een voordeel is als je Spaans spreekt in deze landen. Wel moest ik vaak vragen of iemand langzamer wilde spreken. Vooral de mensen daar, die wat meer contact hebben met buitenlanders, begrijpen dit het beste.

Luuk de Vries , enthousiast sporter

*Op woensdag 4 november a.s. organiseert 60+ Soos een middag waarop Luuk de Vries en Theo Kompaan een **fotopresentatie** houden over 'Patagonië per fiets'.*

Hof van Schoterland; aanvang 14.00 uur. U bent van harte welkom.

Verdwijnziekte in Mildam en omstreken

In de dorpskrant 'Mildamster Brêge' van afgelopen juni las ik het interessante stukje van Henk Hidding over de verdwijnziekte bij bijen.

Jammer, dacht ik, dat die verdwijnziekte niet van toepassing is op hondenpoep, waar Lily Tola in datzelfde nummer over schrijft. Dan zou het bewuste bordje 'honden aan de lijn' niet nodig zijn geweest en was er ook geen mysterie op te lossen.

Want sinds de plaatsing van het bewuste bord heeft het al heel wat 'behandelingen' moeten ondergaan. Laatstelijk was het met verf en stickers bewerkt. **'Honden aan de lijn'** is alleen bedoeld voor het **eerste traject langs tennis- en ijsbaan**. Daarna mogen ze vrij lopen en kunnen ze hun eigen natuur de loop laten. Voor de tennis- en ijsliefhebbers is dat wel zo prettig, want nu stap je toch vaak in iets wat zeker de bedoeling niet kan zijn!

Over verdwijning gesproken: ook het bordje met opschrift **'hier niet parkeren'** (in het voorjaar door de tennisvereniging nieuw geplaatst) op de toegangslagboom naar tennis- en ijsbaan is eraf gesloopt. Waarom daar niet parkeren? Wel, bij calamiteiten moeten de hulpverleningsdiensten (brandweer en ambulance) hier ruim baan hebben naar de sportaccommodaties en het bos. Ook voor Gemeentewerken en Staatsbosbeheer moet het pad toegankelijk blijven.

Maar nu even terug naar de **verdwijnziekte van bijenvolken**. Zoals Henk in zijn stukje meldt, is een van de belangrijkste oorzaken bekend. Namelijk het bestrijdingsmiddel imidacloprid (de firma Bayer heeft hier patent op en verdient er honderden miljoenen per jaar aan), gericht tegen bladetende insecten.

Bijen die daarmee in aanraking komen, behoeven niet gelijk dood te gaan, maar verzwakken en zijn daardoor veel vatbaarder voor parasieten (varroamijt, die ook virussen overbrengt), schimmels (*Nosema apis*, *Nosema ceranae*), bacteriën (vuilbroed) en virussen (Israëli Bee Paralysis Virus; picorna-achtigen).

Bij een telefonisch gesprek met de contactpersoon (Klaas Kuipers) van **De Nederlandse Bijenhoudersvereniging, afd. Oranjewoud e.o.**, kreeg ik enkele bijzonderheden te horen:

Vroeger zaten er twee imkers in Mildam. Een is overleden, de ander is gestopt.

Zelf had hij 3 jaar geleden 220 bijenvolken, waarvan er slechts 10 overbleven. Inmiddels bouwt hij weer 45 tot 50 bijenvolken op en het laatste jaar was er geen ellende. Door de goede zomer was het stuifmeel optimaal en werden er veel vitamines gevormd. Om aan de vereiste nestwarmte van 28° te komen, hoefden de bijen maar 5° te leveren.

Het lijkt erop dat de verdwijnziekte toch een combinatie van factoren is. Ook de voortgaande bebouwing en de toenemende bestrating van tuinen dragen eraan bij. Het laatste bericht is dat in Amerika een virus is ontdekt, dat de juiste ontwikkeling van de borstspieren belemmert. Vooral zaad- en fruittelers luiden de noodklok. Er is een 'Deltaplan' opgesteld om uitsterven van de bijenvolken tot staan te brengen.

In de krant las ik recentelijk het verheugende bericht dat er bij bijenvereniging Beetsterzwaag e.o. sprake is van een goed bijenjaar "met mooie, zware volken, die sterk de winter in gaan". Het is duidelijk dat klimatologische omstandigheden ook een rol spelen.

Het bestaan van honingbijenvolken is essentieel. De honingbij is een van de belangrijkste bestuivers in de wereld. Albert Einstein zei eens: "Zonder dit uitermate nuttige insect zou het gauw gedaan zijn met plant, dier en uiteindelijk de mens." Helaas kampen ook bijenverenigingen met verdwijnen door het uitblijven van jonge leden.

Door al deze kennis kijk ik nu met andere ogen naar de honing die ik op mijn brood smeer.

Henk van der Kam

**Nog geen boek besteld?
'Tusken wâld en wetter', doen!!
Tel. (0513) 64 69 56**

Honden aan de lijn!

Zomaar staat dat bordje er bij de ingang van het Tweede Puntersbosje. Waarom zo van de ene dag op de andere??? Op wiens initiatief is dat bord daar geplaatst??? Dat dit niet door iedereen begrepen werd, was alras duidelijk,

Het bord werd gedraaid en gedraaid, voor en tegen. Helaas werd het eerste bord vernield en de humor van het gedraai was meteen verdwenen. Het tweede bord werd geplaatst. Om een lang verhaal kort te maken, dit bord werd met verf besmeurd. Onvrede best, maar vernielen is wel asociaal.

Plaatselijk Belang is in overleg met gemeente en Staatsbosbeheer om duidelijkheid in de zaak te krijgen. Het gaat om de volgende punten:

- waar moeten de honden aan de lijn?
- waar is het losloopgebied?

Geef dat duidelijk aan, zodat een ieder (wandelaar, trimmer, mountainbiker, enz.) weet wat hij/zij op het pad kan tegenkomen. Als alle partijen alert zijn, kan op dezelfde paden iedereen verkeren. Zolang die duidelijkheid er nog niet is, zal het betreffende bordje verwijderd worden.

Plaatselijk Belang, ook **uw** belang!

Baasjes voor Mike en Paco

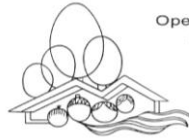
Jack Russels Mike en Paco werden gevonden in een afgesloten kooi in het Kralingse bos. Ze waren achtergelaten met een briefje waar hun naam opstond. Dat werd kortgeleden uitgezonden in Hart van Nederland. De **familie Lemstra** uit **Mildam** zat ook te kijken en bedacht zich geen moment. Ze adopteerden de hondjes, zodat ze nu lekker genieten in de Friese buitenlucht.

U kunt het stukje bekijken via de link:

www.hartvannederland.nl/localitem/27026/Baasjes_voor_Mike_en_Paco

Tjongerschool Mildam

www.tjongerschool.nl
administratie@tjongerschool.nl
Gecertificeerde Daltonschool

Openbaar Basisonderwijs
Tjongerschool
Mildam

Nieuws van de Tjongerschool

'Het mysterie van de zwarte schim'

Misschien hebt u via onze schoolsite al ontdekt dat we vlak voor de zomervakantie de school hebben omgedoopt in het 'Tjonger Tuschinski Theater'. De leerlingen van groep 8 hebben als afscheid van hun basisschoolperiode bedacht dat ze graag een film wilden maken. Het script werd geschreven, de decors in de omgeving gezocht en de attributen gemaakt. Op 2 juli was de première.

Onder grote belangstelling van ouders en Tjongerschooleerlingen arriveerden de 'VIP's' in prachtige cabrio's op het schoolplein. Over een rode loper betraden de in gala geklede leerlingen, na gefotografeerd te zijn door de aanwezige pers, het 'theater'. In alle 'zalen' kon de film via de 4 digiborden vertoond worden.

Als dank voor hun prestatie hebben alle 'filmsterren' een exemplaar van deze film mee naar huis gekregen. Mede door de assistentie van juf Saskia, enkele ouders en met name juf Greet werd het een zeer geslaagd project. We wensen Joes, Odille, Rosanne, Marrit, Frank, Frederique, Tim, Jeroen, Stephan, Maud, Roy, Sanne, Jesper, Iris, Jody en Benitta heel veel succes op het Linde College, OSG Sevenwolden, het Bornego College, het AOC of het SBO.

Duurzaam Heerenveen

Op 09-09-09 om 9.00 uur kregen we bezoek van wethouder Feenstra. De Gemeente Heerenveen doet mee aan het landelijke project 'Duurzaamheid' (zie: www.heerenveen.nl voor meer informatie). Alle basisscholen in de gemeente zijn uitgenodigd zich voor de activiteiten m.b.t. dit thema in te schrijven. Wij hebben groep 7/8 ingeschreven voor deelname aan de 'Sinneautorace'.

De leerlingen van groep 5/6 doet mee aan een spelcircuit.

I.v.m. de deelname aan de Sinneautorace kwam wethouder Feenstra - gereden op een Segway - ons de eerste pakketten met zonnecellen overhandigen. De leerlingen van groep 7/8 gaan met restmaterialen, hout, piepschuim, plastic e.d. een auto ontwerpen.

Op vrijdagmiddag 9 oktober wordt de Sinneautorace gereden tijdens de Energiebeurs in het Abe Lenstra stadion. Komt u ons aanmoedigen?

Website: www.tjongerschool.nl

Trouwe bezoekers van onze schoolsite hebben vast gemerkt dat deze site vernieuwd is. Het vertrouwde beeld, sinds 1998 actief, is in een moderner jasje gestoken. Bovendien kan de site op elk moment, overal ter wereld door verschillende personen beheerd worden. Wie weet spelen de kinderen van de Tjongerschool hier binnenkort ook een rol in.

Daarnaast zijn de e-mailadressen gewijzigd. U kunt ons bereiken op info@tjongerschool.nl of directie@tjongerschool.nl door een e-mail te sturen.

Rest mij nog u mede namens het team een gezonde herfst te wensen.

Hartelijke groet, Hiltse Leffering, dir. Tjongerschool

W.A. Nijenhuisschool Katlijk

School voor christelijk basisonderwijs

Bisschoplaan 12 , ☎ (0513) 54 21 77, (www.nijenhuisschool.nl)

Afscheid leerlingen groep 8

Op 2 juli jl. was het afscheid van: Marco, Welmoed, Gerrit, Marije, Ferdi, Feitse en Yorik van onze school. 's Avonds namen wij met de ouders op een feestelijke manier afscheid van elkaar. Waar gaan onze leerlingen naar toe? Gerrit en Marco naar het AOC in Heerenveen en Welmoed, Marije, Ferdi, Feitse en Yorik naar het Bornego College in Heerenveen. Wij wensen onze leerlingen een goede en gezonde tijd op hun nieuwe scholen toe. Afsgesproken is dat zij na de herfstvakantie op hun 'oude' school langskomen om over hun ervaringen te vertellen van de nieuwe school.

Techniekonderwijs

Twee jaar geleden werd onze aanvraag voor subsidie voor invoering van het techniekonderwijs gehonoreerd. Om het techniekonderwijs een stevig fundament te geven, maakten wij o.a. gebruik van een externe 'techniekman', die een aantal weken met de leerlingen aan de slag ging. Tijdens deze twee jaren

moesten wij de subsidiegever regelmatig verslag uitbrengen over de stand van zaken. Dat resulteerde - voor het eindverslag - in een bezoek van de techniekauditor. Deze mevrouw onderzocht of de vereiste plannen techniekonderwijs voor twee groepen ingevoerd konden worden, wilde het programma van implementatie zien en vroeg naar een verantwoording van de subsidie. Wij voldeden aan alle criteria die gesteld waren.

Als school waren wij al verder dan het vereiste, want wij kunnen het techniekonderwijs voor **alle** groepen verantwoord invoeren en hadden een goede financiële verantwoording.

Dit alles resulteerde in een auditverslag van het techniekprogrammabureau: **gevorderde school met als cijfer een 8**. Hierop mogen we trots zijn!

Nieuwe methodes

Nieuwe inzichten, bij de tijd blijven en goede resultaten willen blijven behalen, resulteerde in het feit dat wij onze methode voor Engels en het schrijfonderwijs moesten aanpassen. In verband hiermee voeren wij dit schooljaar de nieuwe methode voor Engels 'Team in action' in en de methode 'Schrift' voor de schrijfvaardigheid.

Begin nieuwe schooljaar

In de zomervakantie hebben ouders ervoor gezorgd dat er weer nieuwe speelmogelijkheden zijn voor de kinderen op het schoolplein. Er zijn een hinkelblok en stelten bijgekomen. Direct werd daar volop gebruik van gemaakt (zie foto). Het aantal leerlingen dat we momenteel op school hebben, is tweeënveertig.

Nieuwe website

Met ingang van het nieuwe schooljaar is onze website van school ook in een nieuw jasje gestoken. Ontdek het door naar de website toe te gaan: www.nijenhuischool.nl

Namens het team CBS W.A.Nijenhuischool,
B. Wemmers (dir.)

26 sept. 14.00-17.00 uur, Hof van Schoterland
Welkom,
koop dat boek, dan weet je alles.

De Reis van Sint Brandaan

Op school hebben we geleerd, dat in 1496 Columbus Amerika ontdekte. Later hoorden of lezen we dat ver daarvoor de Vikingen of Noormannen al reizen hadden ondernomen naar Noord-Amerika; dat zal zo rond 800 geweest moeten zijn. Dat is naar onze begrippen vroeg: zo'n 1200 jaar geleden... Nog veel eerder voeren er schepen van de Middellandse Zee door de Straat van Gibraltar om Afrika heen. Een lange en gevaarlijke tocht.

Hoe dat was, moeten we opmaken uit verhalen. Scheepsjournaals of dagboeken uit die tijd zijn er niet. Denk in dit geval maar eens aan de reis van Odysseus die twintig jaar over de zeeën zwierf. Als dat waar is, en er zit ongetwijfeld een kern van waarheid in, moet dat omstreeks 1200 vóór Chr. zijn geweest. Het verhaal zelf werd zo'n 400 jaar later geschreven.

Schepelingen kwamen in aanraking met andere culturen en volken en ze zagen planten en dieren die zij nog nooit hadden gezien. De verhalen erover werden door de achterblijvers ook lang niet altijd geloofd. Totdat ze bijvoorbeeld zélf de olifanten zagen waarmee Hannibal probeerde het Romeinse Rijk te veroveren.

Ook wij hebben verhalen in onze middeleeuwen waarin op dit soort reizen werd ingegaan; ze waren dus bekend. Aangezien er in die tijd nog geen boeken gedrukt konden worden, maar moesten worden geschreven, zal die informatie erover in de kloosters hebben gelegen. Schrijven was in die tijd **monnikenwerk**, zowel letterlijk als figuurlijk.

Een van die verhalen beschrijft de reis van een heilige die negen jaar op zee moest doorbrengen. Wij kennen het verhaal dat omstreeks 1200 in het Middelnederlands is vertaald als: 'Die Reise van Sente Brandaen'. Nu zeggen we: '**De reis van Sint Brandaan**'. Het verhaal begint met de aanhef: "Nu verneemt hoe over lanc, Een heere was in Yerlant". Wij zouden nu zeggen: "Luister naar het volgende verhaal: er was lang geleden eens een heer in Ierland."

U begrijpt het wel, die heer was **Brandaan - abt** in een **klooster** met zo'n 3000 (!) kloosterlingen - die op een dag een boek leest over de schepping. Daarin staan dingen die hij niet gelooft; hij vervloekt het boek en gooit het in de brandende open haard. Terstond verschijnt een engel die Brandaan namens Christus gebiedt een reis te maken van negen jaar om die wonderen van God zelf te aanschouwen.

Brandaan heeft geen keus. Hij moet een schip bouwen – een soort ark van Noach - met zelfs een kapel met klokken en alle mogelijke relikwieën. Hij neemt twee kapelaans mee en 80 man scheepsvolk. Een behoorlijk schip dus, misschien wel juist voor die tijd. Brandaan beleeft in die negen jaar de **wonderlijkste avonturen**.

Het voert te ver om al die avonturen in dit stukje tekst te noemen. Ik weet ook niet of er een in modern Nederlands geschreven uitgave is. Het verhaal dat ik heb gebruikt, staat in: 'Het Spectrum van de Nederlandse Letterkunde, deel 2'. Dat boekje heet: 'Een groot schat in een klein vat' met als ondertitel: 'Geestelijke vertelkunst uit de Middeleeuwen'. Het verhaal beslaat zo'n 77 bladzijden met een kleine 2300 rijmregels. 'Verzen' werden die in die tijd genoemd. Maar als je gek bent op oude verhalen (sprookjes zou je ze haast kunnen noemen) en je wilt er tijd voor uittrekken, is Brandaan de moeite waard.

Om een paar wonderen in het verhaal kun je niet heen. Al heel snel krijgt Brandaan te maken met een **draak** die het schip wil verslinden, maar hij krijgt hulp van een hert dat neerdaalt uit de wolken en de draak verjaagt. Ook komen ze het hoofd van een **reus** tegen: vijf voet breed. Zo'n anderhalve meter dus! Brandaan zegent het hoofd en de reus zal dan ook in het paradijs terecht komen en niet in de hel.

Brandaan mag ook het **paradijs** 'aanschouwen' (het zijn er drie).

Een ander sterk verhaal binnen het geheel is een bebost eiland, dat zinkt als zij voet aan wal zetten. Het blijkt de rug van een **walvis** te zijn, die zij betreden.

Dat niets menselijks de mens vreemd is, blijkt uit het verhaal van de **teugeldiefstal**. Een van de 'capellaene' kan zijn hand niet thuis houden als zij met z'n drieën een prachtig kasteel betreden. De ondeugd pikt een gouden teugel mee en wordt daarop door de duivels meegeleurd naar de hel. Met heel veel moeite en bidden, weet Brandaan de arme stakker terug te krijgen. Maar hij ziet er vreselijk vies uit en als hij terugkomt en bij Brandaan op het matje moet komen, lacht de abt zich een krik.

U begrijpt het: het verhaal loopt goed af en na negen jaar komt Brandaan terug in zijn klooster. Zijn geloof is natuurlijk zeer versterkt. De schrijver eindigt met de wens dat Brandaan "altijd voor onze zielenrust mag bidden".

Toch is 'De Reis van Sint Brandaan' niet een echt 'Heiligenleven'. Het is veel meer een **avonturenroman**. Het boekwerkje moet in de 12de eeuw vertaald zijn uit het Middelduits. De handgeschreven versie is helaas verloren gegaan.

Wat is nu waarheid en wat is fantasie? Omstreeks 500 moet er in Ierland een monnik zijn geweest die Brandaan heette. In het woord 'Brandaan' herkennen we 'brand'. De middeleeuwen brachten zijn naam daarmee in verband. En als je dan ook nog een verhaal hebt over een zeereis, dan begrijp je wel, dat brand en vuur en een heilige te maken zullen hebben met het veilig thuis brengen van de schepelingen. Daarbij speelden (en spelen) **vuurtorens** een belangrijke rol. Langs de Noorden Oostzeekust werd (en wordt) Brandaan vereerd als patroon van hen die met vuur te maken hebben. Op Terschelling staat zo'n 'vuurbaken' de '**Brandaris**'. Een andere naam voor Brandaan is namelijk Brandaris. Als je het licht van deze vuurtoren ziet, denk dan eens aan de monnik die zo'n vijftienhonderd of zestienhonderd jaar geleden leefde...

Ab Slager

26 sept. 14.00-17.00 uur
Hof van Schoterland.
Koop het boek, welkom!

Van de zomer in 2001 heb ik veel genoten.

Na het zomerwerk in Menton, ben ik met collega's naar Cassis gegaan, bij Marseille. Een heel eenvoudige herberg staat daar op een heuvel in een natuurgebied met een fraai uitzicht over de Middellandse Zee in de verte. Je hoort er alleen maar cicaden en de wind, omdat de mensen heel zacht praten bij de kaarslichtjes. Lopend gingen wij naar de zee en wij hebben gezwommen in het schone, rustige, kobaltblauwe water. Het leek als een meer tussen de grote rotsen in de baai. Daar voelde ik me echt op vakantie.

Ik kwam terug naar Nederland in juli en ik heb thuis een leuke zomertijd gehad.

Er zijn veel libellen geboren en weggevlogen uit mijn vijvertjes. Dat heb ik nooit eerder gezien. Ik ben vroeg opgestaan om er naar te kijken. Zij kwamen uit poppen en werden lichamen, drie keer langer, in geel en zwart. Wat een metamorfose... Dan even drogen en goede reis!

In begin augustus kwam mijn familie bij me, voor de eerste keer naar Nederland, mijn moeder, zuster en twee neven. Wij hebben samen veel gepraat en bezoeken gebracht aan Friesland, Amsterdam, Den Haag, Utrecht en Groningen. Mijn beste vriendin, Lutz, heeft een minibus gehuurd en ons elke dag overal heen gereden. Dat was een heel drukke en heel gezellige tijd.

Voor de eerste keer in mijn leven heb ik een nieuwe fiets gekocht. Hij past mij precies, zodat ik met een zeker gevoel kan fietsen. Hij is bij toeval in dezelfde kleuren als mijn libellen; geel en zwart.

Michiko Sugawara

Nije Mildamster Merk (1)

Te koop: Scheepsmodel '**Zeeschouw**' in plexiglazen kast.
Scheepsmodel '**Hoogars**' in plexiglazen kast.
Bootlengte 50 cm, kast 60 x 55 x 20 cm
Prijs € 250,- per stuk

Theo Janssen, De Wissel 3, 8454 KS MILDAM
E-mail: teejee@kpnplanet.nl

Wilt u in een volgend nummer van de Mildamster Brêge ook artikelen te koop aanbieden in de rubriek Nije Mildamster Merk? Stuur dan een e-mail naar DorpskrantMildam@gmail.com met daarin vermeld:

- uw naam, adres en telefoonnummer (eventueel e-mailadres)
- de spullen die u wilt verkopen + de prijs

Of u kunt een briefje sturen naar:

Dorpskrant Mildam, p/a De Wissel 14, 8454 KT MILDAM

N.B. De redactie behoudt zich het recht voor om uw bericht al of niet (ingekort) te plaatsen én om het tijdstip van plaatsing te bepalen.

Alles weten van Mildam?
Nu bestellen, tel. (0513) 64 69 56
of kom op 26 sept. tussen 14.00 en 17.00 uur naar Hof van Schoterland.

ADVERTENTIERUBRIEK

Nije Mildamster Merk (2)

Dit stukje is voor mensen die nog dozen met ingeraamde dia's in de kast hebben liggen. U hebt waarschijnlijk ook wel gezien dat de kleur in de loop van de jaren minder is geworden.

Zo gaat dat met kleurendia's. Ze verouderen. Wanneer ze donker, koel en stofvrij worden bewaard, gaat dit verouderingsproces langzamer, maar uiteindelijk hebben ze niet het eeuwige leven.

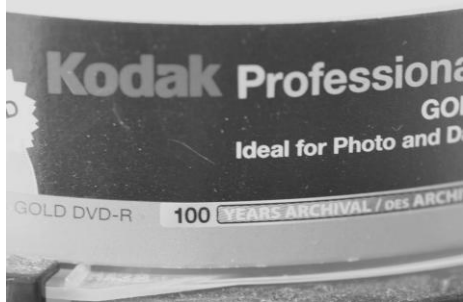
Wanneer u de beelden voor uzelf en het nageslacht wilt bewaren, kunt u de **dia's digitaliseren**. U krijgt dan bestanden die u, net als digitale foto's, op uw computer kunt bekijken, afdrukken of op de tv kunt vertonen.

Fotozaken en ook diverse internetfirma's willen dit tegen betaling wel voor u doen. Dat kan aardig in de papieren lopen en meestal krijgt u de diabestanden op een normale cd of dvd geleverd. Die zijn minder geschikt voor langdurige opslag.

U kunt ook zelf een **diascanner** kopen. Dit is een apparaatje dat dia's voor u omzet in een fotobestand. Ik ken mensen die een opzetstukje voor hun eigen digitale camera hebben gemaakt en dat gebruiken om hun dia's te fotograferen. De camera moet dan wel een macrostand hebben.

Voor het langdurig bewaren van (foto)bestanden is de harde schijf van uw computer ook geen veilige haven. Gelukkig zijn er tegenwoordig cd's en dvd's speciaal gemaakt voor **archivering**.

De firma's die ze maken, b.v. Kodak en Fuji, zeggen dat ze 10 keer langer mee gaan dan gewone cd's en dvd's. Dat is dan een jaartje of 100!

Ik heb een jaar of zes geleden een diascanner gekocht. Het apparaat levert goede resultaten, maar is onhandig en tijdrovend in gebruik. Dat

laatste was voor mij de reden om mijn Tamron macrolens die ik gebruik op mijn Canon 350D camera te voorzien van een opzetstukje. Ik kan daarmee dia's fotograferen zodat ze nagenoeg beeldvullend op de sensor van mijn camera terecht komen. Dit werkt snel en heeft een redelijke kwaliteit.

Beginnen uw vingers al te jeuken of vindt u dat teveel gedoe? Voor deze laatste groep dorpsgenoten heb ik een aanbod. Voor **€ 15,-** per **100 dia's** wil ik deze wel voor u digitaliseren. Ik plaats de bestanden dan op een voor duurzame opslag geschikte cd of dvd.

Uiteraard zijn de aantallen die ik op mijn niet-geautomatiseerde manier kan verwerken beperkt. Heeft u een archief met b.v. duizenden dia's, dan kunt u een paar honderd door mij laten doen, maar voor de rest moet u toch elders iets zoeken. Ik ben zeer benieuwd hoe dit aanbod in de Mildamster markt ligt.

Sietse van Dijk

☎ 63 60 66

P.S.

Voor ongeveer 100 euro kunt u tegenwoordig een diascanner kopen. Volgens een gebruiker werkt dat ook snel en eenvoudig.

**Programma 60+ soos Mildam-Katlijk
seizoen 2009-2010**

Woensdag 7 oktober 14.00 uur	Het duo Froukje en Jeanette met sketches in het Stellingwerfs.
Woensdag 4 november 14.00 uur	Een fotopresentatie over 'Patagonië per fiets' door Luuk de Vries en Theo Kompaan (voor meer informatie: zie pagina 20).
Donderdag 10 december 14.00 uur	'Friezen in Canada' over geëmigreerde Friezen door de heer Jongma.
Woensdag 13 januari 14.00 uur	Een lezing over het weer door Henk Louwsma.
Donderdag 11 februari 14.00 uur	Een optreden van de Volksdansgroep 'Dûns en Wille' uit De Knipe.
Donderdag 11 maart 14.00 uur	Een lezing over 'Het leven van de honingbij' door de heer Lantinga.
Woensdag 7 april 14.00 uur	Een optreden van de bekende Fries Taeke van der Meer.

Het seizoen wordt afgesloten met een broodmaaltijd. En ons jaarlijkse dagtripje is waarschijnlijk weer in mei.

Locatie: Hof van Schoterland te Mildam

Lidmaatschap € 22,- per persoon voor het hele seizoen (incl. koffie, thee, enz.). Of € 7,- per keer.

Commissie: Trienke Janssen (voorz.) ☎ 54 15 19
Hilly Nijenhuis (penn.) ☎ 63 65 70
Fieneke Tammens (secr.) ☎ 54 15 40
Hilda Hoekstra ☎ 63 28 66
Appie Dijkstra ☎ 63 26 57

Pipernutemerke

Geachte verenigingen en scholen van Mildam en omgeving,

U hebt het hoogstwaarschijnlijk wel in de Brêge nr. 4.3 gelezen dat wij (Kreatief Kollektief) weer een hobby/kunstmarkt organiseren.

Eerst even voorstellen. Wij zijn een groepje mensen die een hobby/ambacht uitoefenen en wij exposeren in 'It Alde Tsjerkje van Mildaem'. Al 26 jaar houden wij op deze manier het kerkje open voor bezoekers. Naast ons eigen werk stellen wij ook werk van een gastexposant tentoon (gedurende twee maanden).

De expositie is 11 maanden per jaar open en alleen in januari gesloten. Elke eerste zaterdag van de maand demonstreren wij onze hobby/ambacht; de gastexposant is dan aanwezig en demonstreert en vertelt over zijn/haar kunstwerken.

Al jaren organiseren wij aan het eind van het jaar een **hobby/kunstmarkt**. Deze heeft verschillende benamingen gehad; van Sinterklaasmarkt, Wintermarkt tot Kerstmarkt. Nu elk dorp zijn kerst- of wintermarkt heeft, krijgt onze markt een nieuwe naam en een andere opzet. Voorheen was de markt vaak buiten, maar doordat een aantal jaren de weersomstandigheden slecht waren, werd de markt verplaatst naar Hof van Schoterland, binnen dus. Nu - op veler verzoek - proberen wij het opnieuw buiten te organiseren. In Hof van Schoterland staan een paar hobbyisten, die artikelen verkopen die niet zo goed tegen vocht kunnen.

De markt gaat nu **Pipernutemerke** heten. Hij wordt op **zaterdag 28 november a.s.** gehouden van **10.00** tot **17.00 uur**. De Pipernutemerke wordt gehouden in het weiland van Jeen Heida én van de heer van Essen (De Middelste Dam). Dus in het weiland naast 'It Alde Tsjerkje' én tegenover 'It Alde Tsjerkje'. Verder doen Trienke Reitsma, de PKN-kerk en De Middelste Dam mee.

Nu willen wij u vragen, als verenigingen en scholen van Mildam en omgeving, ook mee te doen aan deze Pipernutemerke.

U kunt daarbij een zakcentje verdienen met activiteiten en eventueel nieuwe leden werven. De damclub zou bijvoorbeeld tegen betaling een 'potje dammen met een tegenstander uit die club' kunnen aanbieden. De ruitclub zou tegen betaling een 'rondje ponyrijden' kunnen organiseren, de voetbalclub 'doelschoppen'. Jeu de boules is ook mogelijk. Er kan erwtensoep en dergelijke verkocht worden als er geen activiteit aangeboden kan worden. De scholen kunnen bijvoorbeeld zelfgemaakte cadeautjes uit de zak van Sinterklaas laten grabbelen. Zwarte Piet kan de boel opvrolijken. Genoeg om over te fantaseren en uit te werken tot een leuk project. Iedere club zal zijn eigen creativiteit wel weten aan te boren.

Voor meer informatie en/of aanmelden, kunt u contact opnemen:

- e-mail kreatiefkollektief@orange.nl
- ☎ (0513) 57 11 72 of 06-27011101.

Als er nog verenigingen zijn die ik niet benaderd heb en die graag mee willen doen, wilt u dan contact met ons opnemen?

Met vriendelijke groet,
Het Kreatief Kollektief

VERENIGINGEN

Jeu de Boules vereniging 'De Blêde Boulers'

Opgericht 29 aug. 1996

Aangesloten bij de Nederlandse Jeu de Boules Bond (NJBB)

Beste mensen van Mildam en omstreken!

Hoewel (te) weinig mensen uit Mildam lid zijn van onze Jeu de Boules vereniging, willen wij aan het eind van de zomer van ons laten horen. Wij zijn namelijk heel trots, want een team van onze club heeft het gepresteerd om naar de **EERSTE klasse**, zone A van de **NJBB**, te promoveren! Van de zeventien partijen werden er dertien gewonnen; het betekende de 2de plaats (zilver) en promotie voor de hele club. De wedstrijden zijn dit jaar op zondagen gespeeld in Oldenzaal, Ede, Harderwijk en Steenwijk. Nu wacht hen nog de hoofd- en ereklasse. In de laatstgenoemde klasse spelen landelijk maar 20 teams. De landskampioenen van dit jaar komen uit Leeuwarden.

Omdat Mildamsters qua ledental ondervertegenwoordigd zijn, begrijpt u dat wij juist uit deze hoek graag wat meer leden zouden willen hebben. Wie overdag werkt, kan zich op **maandagavond vanaf 19.00 uur** aansluiten.

Dinsdag- en **donderdagmiddag** zijn er meest ouderen, waarvan sommigen meedoen aan wedstrijden en competities. Ook jongere spelers kunnen meedoen en de getalenteerde kan het - na een goede clubopleiding - landelijk proberen.

In het noorden van ons land doen maar weinig jongeren aan jeu de boules. "Ja, op de camping", zegt men dan. Maar bedenk wel dat dat meestal niet het echte spel is. De fijne kneepjes en echte spelregels komen pas in verenigingsverband tevoorschijn.

De sport heeft veel voordelen: het is niet duur, jong en oud, groot en klein, alles speelt gezamenlijk. Dure kleding en schoenen zijn niet nodig en de 'boules' gaan levenslang mee. (Dit geldt niet voor wedstrijdspelers; een van onze leden is in negentien jaar aan zijn vijfde stel toe.)

Voor de duidelijkheid: wij spelen – bij droog weer - ook in de herfst en winter gewoon door. **U bent welkom!** Wij hopen dat u eens komt kijken; praat er ook eens met anderen over.

Alle clubdagen waarop gespeeld wordt, zijn in wezen allemaal 'inloopdagen'; iedereen kan eerst geheel kosteloos meespelen.

OAN'T SJEN!!!! bij 'De Blêde Boulers', op het sportterrein.

VERENIGINGEN

Gymvereniging Mildam in actie

Was de gymvereniging voor de zomer nog naarstig op zoek naar nieuwe leiding, na de zomer is zijn we weer enthousiast begonnen. Alle **lessen op maandag** in plaats van donderdag en met een nieuwe leidster: Johanna Wesseling uit Oudehorne. Hoog tijd voor actie, maak voordelig kennis met de vereniging!

Even voorstellen

De nieuwe leidster, **Johanna Wesseling** is 42 jaar en heeft al heel wat gymervaring opgedaan in haar loopbaan. Na haar opleiding aan het C.I.O.S. te Heerenveen, was ze bij verschillende gymnastiekverenigingen werkzaam als gymjuf en volleybaltrainster.

Vervolgens heeft ze na een opleiding tot aerobiciinstructrice bij diverse verenigingen en sportscholen aerobiclessen verzorgd. In mei 2009 is ze verhuisd naar Oudehorne en is ze weer gaan les geven bij gymnastiekverenigingen. Nu dus ook in Mildam. De eerste lessen zijn zowel wat betreft Johanna als de kinderen heel erg goed verlopen.

Kennismakingsactie

De gymvereniging nodigt iedereen, jong en oud, uit om in beweging te komen. Maak vrijblijvend kennis met gym of bommen (bewegen op muziek). Kom eens langs bij een les, kijk mee of doe mee. **De eerste twee lessen zijn gratis.**

De lessen starten op **maandag** om 15.45 uur met de kleuters groep 1/2 die spelenderwijs kennis maken met gymnastiek en driekwartier lekker bewegen. Gevolgd door groep 3/4 om 16.30 uur; groep 5/6 om 17.30 uur en groep 7/8 om 18.30 uur.

Tenslotte de BOM-dames om 19.30 uur onder leiding van Janny Heida. Dit laatste uur is een combinatie van aerobics, steps en buik-billen-benen en is vooral erg gezellig. Dus kom in actie, de deur staat open, je bent van harte welkom.

Kijk voor meer info www.gymverenigingmildam.nl

Stratenvolleybaltoernooi weer succes

Vrijdag 19 juni jl. was het weer zover: het **26e stratenvolleybaltoernooi** werd gehouden, opnieuw tijdens het feestweekend. De organisatie was in handen van **Volleybalvereniging Mildam** en het organisatiecomité van het weekend, de Bledde Teppers. De velden werden opgebouwd door Sies Siebenga en Henk van Houten; Henk Schepers maakte het wedstrijdschema.

Dit jaar hadden zich 20 teams ingeschreven. Om 19.00 startten de eerste wedstrijden. Er werd op 4 velden fanatiek gestreden. Leuke bijkomstigheid was de aanwezigheid van twee jeugdteams.

De halve finales gingen tussen De Klepelslag (vorig jaar winnaar) en De Bikkels en De Bar 1 en De Dobbe. De Bikkels waren niet onder de indruk van de titelverdediger en wonnen eigenlijk vrij eenvoudig. Spannender was het bij de andere halve finale. Hier was het team van De Bar 1 uiteindelijk de sterkste. De **finale** werd uiteindelijk gewonnen door **De Bikkels**. Titelverdediger De Klepelslag legde beslag op de derde plaats door De Dobbe in de strijd om deze plek te verslaan.

Al met al kan de organisatie tevreden terugkijken op een geslaagd toernooi! Dit dankzij de eerder genoemde mensen en de besturen van de Bledde Teppers en Volleybalvereniging Mildam. Tot volgend jaar, bij het eerste lustrum van het feestweekend van Katlijk en Mildam.

Kijk voor **info** over **volleybal** in Mildam op: www.volleybalmildam.nl

Fabrieksgarantie

loopt gewoon door, ook voor uw nieuwe auto.

Automobilbedrijf T. Mevius Mildam

SAMENLEVING

Computerleercentrum Nieuwehorne Open dag

Computerleercentrum 'De Compagnons' houdt een **open dag** in doarpshûs 'De Kiekenhof', Molenweg 29 te Nieuwehorne op **woensdag 21 oktober a.s.** van 13.30 tot 16.30 uur en van 19.30 tot 21.30 uur.

Iedereen die iets over het cursusaanbod wil weten of zich misschien afvraagt of het volgen van een cursus iets voor hem/haar is, is van harte welkom. Alle zes computers zullen in bedrijf zijn. Alles wat u wilt weten over de cursussen, kunt u daar vragen.

Ons computerleercentrum is aangesloten bij 'Seniorweb' en is toegankelijk voor mensen van alle leeftijden. Heeft u interesse, schroom niet, maar kom 21 oktober naar de open dag.

Start nieuwe cursussen:

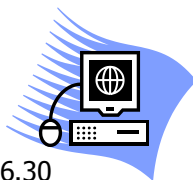
Op **maandagmiddag 12 oktober** start er om 15.15 uur een cursus **foto bewerken** met Picasa 3. Deze cursus bestaat uit 4 lessen van anderhalf uur en kost inclusief het lesboek € 40,-. Er zijn nog 5 van de zes plaatsen vrij. Wie het eerst komt, het eerst maalt!

Op **9 november** starten we met een nieuwe reeks cursussen: Picasa 3 (4 lessen per cursus), Windows XP voor beginners, internet & email en Word (tekstverwerken). De cursussen in Windows duren 8 weken van anderhalf uur en kosten inclusief het lesboek € 75,-.

Inlichtingen:

☎ (0513) 54 14 00 (Nieuwehorne)

☎ (0513) 68 12 58 (Katlijk)

Herfstcursus 'Muziek met jonge kinderen'

Baby's genieten van klanken. Peuters zijn dol op muziek. Al heel vroeg hebben baby's veel interesse in klanken en geluiden. Een peuter die muziek hoort gaat spontaan klappen, dansen of zingen. Jonge kinderen zijn heel ontvankelijk voor muziek.

Het is daarom belangrijk zorgvuldig een eerste muzikale basis te leggen en de kinderen al vroeg in aanraking te brengen met geluid, muziek en alles wat daarmee samenhangt.

Muziek, ritme en zingen dragen ook bij aan de ontwikkeling van de motoriek, de taal- en spraakontwikkeling en het luister- en concentratievermogen.

Als ouder met kind een cursus 'Muziek met baby's' of 'Muziek met peuters' volgen, is dat een unieke mogelijkheid om samen te zingen, te bewegen en te luisteren. Dit levert veel plezier op voor allebei.

Beleefden de baby's en peuters vorig jaar samen in één les veel plezier aan **'Centrum voor de Kunsten a7'**, dit jaar gaan de baby's onafhankelijk van de peuters de cursus volgen. Dat wil zeggen, de baby's van 6 tot 18 maanden die niet lopen. Loopt het kind of is het bijna toe aan de eerste stappen, dan kunnen de ouders het beter inschrijven voor de jongste groep 'Muziek met peuters'. Om bij de peuters de activiteiten goed te laten aansluiten bij de ontwikkeling en de belevingswereld van de kinderen, worden deze groepen naar leeftijd ingedeeld.

In Heerenveen start op donderdag 1 oktober en vrijdag 2 oktober de herfstcursus. De kinderen krijgen les van Hanneke Castelein-Flamman op **donderdag in muziekcentrum De Rinkelbom** en op **vrijdag in MFC De Spil**.

Voor verdere informatie, zoals tijden, data en kosten is de website van a7 te raadplegen: **www.centrumvoordekunstena7.nl**. Daar kan ook online worden ingeschreven voor de cursus.